

Na ratunek dzieciom-Irena Sendlerowa

„Żeby świat był lepszy, konieczna jest miłość do każdego człowieka. I tolerancja, bez względu na rasę, religię i narodowość.”

Irena Sendlerowa

Irena Sendlerowa, z domu Krzyżanowska, z wykształcenia była polonistką, z zamiłowania działaczką społeczną.

Urodziła się 15 lutego 1910 roku w Warszawie. W rodzinie o wielkich patriotycznych tradycjach. Pradziadek ze strony matki – Janiny Krzyżanowskiej – był zesłańcem z powstania styczniowego (1863). Ojciec – Stanisław Krzyżanowski – lekarzem, społecznikiem, który w 1917 roku – roku wielkiej epidemii tyfusu – zaraził się tą chorobą od swoich pacjentów i zmarł w wieku czterdziestu lat. Chociaż Irena Sendlerowa miała zaledwie siedem lat, gdy odszedł jej ukochany ojciec, na całe dorosłe życie zapamiętała jego słowa, że ludzi dzieli się na dobrych i złych. Narodowość, rasa, religia, pochodzenie społeczne i wykształcenie nie mają znaczenia, tylko to, jakim kto jest człowiekiem. Druga zasada, której nauczono ją w dzieciństwie, to obowiązek podania ręki tonącemu. Każdemu, kto jest w potrzebie

W czasie okupacji niemieckiej była zatrudniona jako opiekunka społeczna w Referacie Opieki Otwartej w Wydziale Opieki i Zdrowia Zarządu Miejskiego w Warszawie. Pracowała w ośrodkach zdrowia i opieki przy ul. Wolskiej 86, a następnie przy ul. Grochowskiej 36, gdzie została przeniesiona w związku z zarzutami za udzielanie pomocy Żydom w getcie.

Została koordynatorką i najbardziej aktywną uczestniczką akcji objęcia żydowskich dzieci działaniami prowadzonymi przez Referat Opieki Zamkniętej nad Dziećmi i Młodzieżą Wydziału Opieki i Zdrowia, polegających na kierowaniu bezdomnych dzieci do zakładów opiekuńczych. W tym celu przygotowywano fałszywe wywiady środowiskowe, zmieniając żydowskim dzieciom życiorysy. To pozwalało na kierowanie ich do zakładów opiekuńczych jako polskich sierot na podstawie oficjalnych skierowań podpisywanych przez kierownika Referatu Opieki nad Dzieckiem Jana Dobraczyńskiego.

Akcja ratowania Żydów z warszawskiego getta uległa nasileniu latem 1942, po rozpoczęciu przez Niemców wywózek do obozu zagłady w Treblince. W sierpniu 1942 Irena Sendlerowa była świadkiem pochodu dzieci i Janusza Korczaka na Umschlagplatz, co określiła jako jedno z najdramatyczniejszych przeżyć w czasie wojny.

W listopadzie 1942 nawiązała kontakt z tworzoną Radą Pomocy Żydom „Żegota”,

zgłaszając do współpracy działającą w konspiracji grupę pracowników Wydziału Opieki i Zdrowia. Dotychczasowa działalność jej grupy została podporządkowana kierownictwu „Żegoty”, dzięki czemu przybrała ona bardziej zorganizowany charakter i otrzymała wsparcie finansowe. Po zaangażowaniu się w prace „Żegoty”, Irena Sendlerowa miała pod swoją opieką 8-10 mieszkań, w których ukrywali się Żydzi.

Lista żydowskich dzieci objętych ewidencją „Żegoty” prowadzona przez Irenę Sendlerową zachowała się w ok. 75%. W 1945 została wykopana i po przepisaniu przekazana Adolfowi Bermanowi. To pozwoliło Centralnemu Komitetowi Żydów Polskich na połączenie dzieci z ocalałymi z Holocaustu rodzicami, ich krewnymi lub umieszczenie ich w ośrodkach prowadzonych przez Komitet. Stamtąd wiele z nich wyjechało później do Palestyny i Izraela. **Irena Sendlerowa nigdy nie wskazała konkretnej liczby dzieci, które uratowała. Twierdziła, że było ich za mało i że w czasie wojny można było ocalić więcej Żydów.**

W styczniu 2007 roku z okazji obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Holocaustu Irena Sendlerowa powiedziała między innymi: „Chciałabym, aby zachowała się pamięć o wielu szlachetnych ludziach, którzy narażając własne życie, ratowali żydowskich braci, a których imion nikt nie pamięta. (...) Moim marzeniem jest, aby pamięć stała się ostrzeżeniem dla świata. Oby nigdy nie powtórzył się podobny dramat ludzkości”.



Na wniosek Rzecznika Praw Dziecka Sejm ustanowił 2018 Rokiem Ireny Sendlerowej. Z inicjatywą wystąpił Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak z okazji przypadającej 12.05.2018 roku X. rocznicy jej śmierci. W ten sposób oddano **hołd Tej, która z największym poświęceniem działała na rzecz ratowania drugiego człowieka** – jak głosi uchwała przyjęta przez parlamentarzystów.

Polecamy pozycje książkowe z naszych zbiorów.

„Listy w butelce-opowieść o Irenie Sendlerowej”- Anna Czerwińska-Rydel

Książka wydana w Roku Ireny Sendlerowej. Historia życia niezwyklej kobiety, uhonorowanej tytułem Sprawiedliwej wśród Narodów Świata, przybliża Anna Czerwińska-Rydel, która ma na swoim koncie znakomite opowieści o życiu sławnych Polaków. Opisuje jej walkę o ocalenie jak największej liczby żydowskich dzieci z warszawskiego getta przed zagładą, niezwykłą dbałość o ich dalsze losy, czego symbolem są zapiski o ich prawdziwych nazwiskach ukryte w tytułowej butelce.

„Sendlerowa w ukryciu”-Anna Bikont

Świetna biografia Ireny Sendlerowej autorstwa Anny Bikont to nie tylko ciekawie napisana historia życia jednej z najbardziej znanych dziś Polek. To także opowieść o tym, jak człowiek zmienia się w bohatera i jak powstaje legenda.

J.W/ E.Ż